

z dnia 29 listopada 2012 r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2013 - 2016.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217 poz. 1281 oraz z 2012 r. poz. 567) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 i z 2011 r. Dz. U. Nr 117, poz. 678), Rada Miejska w Bełchatowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2013 - 2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bełchatowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej w Bełchatowie

Grzegorz Gryczka

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA BEŁCHATOWA NA LATA 2013 – 2016

I. Wprowadzenie

Problem używania nielegalnych substancji psychoaktywnych i konsekwencji z tym faktem związanych dotyczy większości społeczeństw współczesnego świata. Problem uzależnienia od narkotyków jest w naszym kraju dostrzegalnym zjawiskiem. Jest on znaczący zarówno w skali ogólnokrajowej, jak i lokalnej. Najskuteczniej problemy społeczne są rozwiązywane na szczeblu lokalnym, gdzie działające instytucje czy organizacje pozarządowe są w stanie trafnie określić charakter problemu, jego skalę oraz podjąć adekwatne środki zaradcze. Narkomania nie jest zjawiskiem jednowymiarowym. Jest problemem zdrowotnym, bowiem niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne). Stanowi też problem prawny czy kulturowy. Ale narkomania to także, i chyba przede wszystkim kwestia społeczna. Przyjmowanie substancji psychoaktywnych może prowadzić do uzależnienia, które powoduje wykluczenie społeczne, jest ściśle związane z wieloma innymi problemami społecznymi, jak przestępczość, bezrobocie, bezdomność czy prostytucja. Narkomania jest chorobą dotyczącą wszystkich grup społecznych, niezależnie od wieku, wykształcenia i statusu materialnego.

Zjawisko używania narkotyków ma z reguły także określone negatywne konsekwencje dla najbliższego otoczenia oraz zakłóca prawidłowe funkcjonowanie całego społeczeństwa, rodząc szereg szkód i kosztów. Dlatego też używanie narkotyków nie może być kwestią społecznie obojętną.

W roku 2011 przeprowadzono kolejną edycję ogólnopolskich badań ESPAD (Europejski Program Badań Szkolnych nad Używaniem Alkoholu i innych Substancji Psychoaktywnych). Badanie to jest powtarzane, co 4 lata w wielu krajach Europy i pozwala śledzić zmiany w zakresie używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Ważną grupą badanych z punktu widzenia profilaktyki uzależnień, jak również ze względu na etap rozwojowy i sytuację życiową, jest młodzież szkolna. Wzorem poprzednich edycji uczestniczyła w nich młodzież szkolna z dwóch grup wiekowych: uczniowie klas trzecich gimnazjum (15-16 lat) i uczniowie klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (17-18 lat). Dzięki takiemu właśnie podziałowi możemy zaobserwować zmiany w zachowaniach i postawach nastolatków w dwóch różnych momentach procesu dojrzewania. Badania te w głównej mierze pokazują poziom rozpowszechnienia zjawiska używania i nadużywania różnych środków psychoaktywnych, wiek inicjacji, dostępność, częstotliwość sięgania po nie, funkcjonowanie badanych w grupie rówieśniczej, jak i ich sytuację rodzinną. Dostarczają one również informacji na temat postaw rodziców dotyczących używania narkotyków, a także osobistych przekonań młodzieży nt. ryzyka związanego z sięganiem po te substancje.

Zgodnie z oczekiwaniami wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych, niż legalnych, szczególnie alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 24,3% młodszych uczniów i 37,3% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia wśród substancji nielegalnych jest amfetamina - ok. 4,6% wśród uczniów gimnazjów i 8,3% wśród uczniów szkół wyższego poziomu.

Aktualne, okazjonalne używanie substancji nielegalnych, czego wskaźnikiem jest używanie w czasie ostatnich 12 miesięcy, także stawia przetwory konopi na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach trzecich gimnazjów używa tego środka ponad 10,1% uczniów, w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych – 28,5%.

W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 10,5% uczniów klas trzecich gimnazjów i 15,0% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używało marihuany lub haszyszu.

Zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazjonalne używanie jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Wskaźniki używania przetworów konopi w 2011 r. silnie wzrosły, chociaż w latach 2003-2007 obserwowano stabilizację lub spadek. Trzeba dodać, że w latach 1995-2003 mieliśmy do czynienia ze wzrostem tych wskaźników.

Zmiany w rozpowszechnieniu używania przetworów konopi wśród chłopców i dziewcząt nie układają się w tak czytelną tendencję, jak w przypadku alkoholu i tytoniu, chociaż tu również można było zaobserwować lekkie zmniejszenie się różnic między chłopcami a dziewczętami w stosunku do 1995 r.

W 2011 r. po raz pierwszy w badaniach ESPAD zapytano o używanie „dopalaczy”. Niemal wszyscy badani słyszeli o „dopalaczach”, jednak tylko 15,3% uczniów klas trzecich gimnazjów i 21,6% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych było kiedykolwiek w sklepie z „dopalaczami”. Odsetki uczniów, którzy kiedykolwiek używali dopalaczy są jeszcze niższe (10,5% gimnazjalistów i 15,8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem po tę substancję sięgało 2,5% badanych z młodszej kohorty i 2,2% ze starszej. Używanie „dopalaczy” jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

W Bełchatowie liczba osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych jest trudna do dokładnego określenia. Uczniowie bełchatowskich szkół stosunkowo często przyznają się do doświadczeń z narkotykami. Spośród wszystkich badanych uczniów, 17% przyznało, że miało kontakt z narkotykami.

Z danych zawartych w raporcie „DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH - BEŁCHATÓW 2012”, przedstawiającym wyniki przeprowadzonych przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie badań na terenie Miasta Bełchatowa wynika, że okoliczności pierwszego kontaktu z narkotykami są bardzo różnorodne, najbardziej sprzyjającymi okolicznościami do inicjacji narkotykowej wskazywanymi przez bełchatowskich uczniów są wakacje (50%), węgry (21%), dyskoteka (8%) i szkoła (21%). Średni wiek, w którym uczniowie przyznają się do pierwszego kontaktu z narkotykami jest późniejszy w stosunku do papierosów i alkoholu i wynosi prawie 14 lat (13,9). Pozytywnym aspektem w analizowanych badaniach jest fakt, iż ponad połowa uczniów (66%) deklarujących używanie narkotyków wskazuje, że sięgają po nie jedynie okazjonalnie. Jednak na częstszy niż raz w tygodniu kontakt z narkotykiem wskazało 18% biorących uczniów.

Bełchatowscy uczniowie sięgają po narkotyki dla towarzystwa (24%), z przyzwyczajenia (13%), z powodu złości lub smutku (7%) oraz z innych, nie wymienionych, powodów (56%). 27% uczniów używających narkotyków, zdarzyło się być pod ich wpływem na terenie szkoły. Uczniowie w większości są przekonani, że rodzice nie wiedzą o ich narkotykowych doświadczeniach. Taką odpowiedź wskazało 81% biorących uczniów. Rodzice mając świadomość problemu interweniują karząc lub mobilizując do wizyty u specjalisty. Zdaniem 5% uczniów, rodzice nie interweniują, choć domyślają się istnienia problemu, z 5% uczniów rodzice rozmawiają o zauważonym problemie. W ocenie pozostałych 5% uczniów zażywających narkotyki, rodziców to nie interesuje. Spośród wszystkich badanych uczniów – aż 31% wie gdzie i u kogo można kupić narkotyki, choć jak stwierdzają badani – nie jest to już tak łatwe jak w przypadku papierosów czy nawet alkoholu.

Dla 55% badanych uczniów zakup narkotyków leży poza zasięgiem ich możliwości i jest to według nich najtrudniejsza do zdobycia substancja psychoaktywna. Tylko 7% uważa, że narkotyki są łatwo dostępnym towarem. Najłatwiej zdaniem badanych kupić jest papierosy, a następnie alkohol, zaś narkotyki, które nie są legalnie dostępne, są najtrudniejszym do zdobycia towarem, choć jak się okazuje dla części uczniów nie jest to niemożliwe. Ocena rozpowszechnienia stosowania narkotyków w środowisku rówieśniczym potwierdza poprzednie dane. Prawie połowa badanych uczniów miejskich szkół (49%) nie zna nikogo kto używałby narkotyków, choć zdarzają się uczniowie, którzy deklarują posiadanie od kilku do kilkudziesięciu takich znajomych.

Uczniowie szkół w mieście zdają się mieć świadomość, iż narkotyki nie są dobrym sposobem na rozwiązywanie ich problemów. Z badań wynika, że:

Zdecydowana większość z nich (63%) stwierdza zdecydowanie, że narkotyki nie pomagają w sytuacjach kryzysowych.

Duży odsetek uczniów nie posiada wiedzy na ten temat (22%).

Niemniej jednak 6% młodych ludzi jest skłonna traktować narkotyki jako antidotum na swoje problemy.

Dodatkowo 9% uzależnia to od sytuacji.

49% badanych uczniów wie ogólnie, jakie są skutki zażywania narkotyków, 39% jest w stanie wskazać ich wpływ na poszczególne funkcje organizmu, a 12% tych konsekwencji nie zna. Podobny procent uczniów (11%) nie zna także prawnych konsekwencji posiadania narkotyków. Kary te zna 61% badanych uczniów, a 28% potrafi powiedzieć dokładnie jakie grożą za to sankcje.

Uczniowie szkół w mieście stosunkowo rzadko przyznają się do doświadczeń z narkotykami - spośród wszystkich badanych uczniów 17% przyznaje, że miało kontakt z narkotykami. Wśród tych, którzy mieli z nimi kontakt najbardziej popularnym narkotykiem jest marihuana. Powinno nasilić się profilaktykę w tym zakresie kierowaną do uczniów.

Program Przeciwdziałania Narkomanii wychodząc naprzeciw potrzebom społecznym w tym obszarze, obejmuje szeroki wachlarz działań, poczynając od różnorodnych form oddziaływań profilaktycznych zmierzających do kształtowania i utrwalania pozytywnych postaw i wartości szczególnie u dzieci i młodzieży, poprzez działania terapeutyczne, do działań pomocowych na rzecz osób z problemem narkotykowym i ich rodzin. Przeprowadzone badania wskazują na konieczność kontynuowania systematycznych działań profilaktycznych oraz dalsze monitorowanie ich efektów. Równie ważnymi są działania w obszarze leczenia i ograniczenia szkód zdrowotnych, ale także ograniczanie popytu i podaży narkotyków.

Działania te powinny być prowadzone we współpracy z takimi służbami jak: oświata, leczenie, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi i kościelnymi.

Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013-2016 zakłada kontynuację działań podejmowanych od 2005 roku, które są zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, rozporządzeniu w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 oraz „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Bełchatowa na lata 2009-2013” przyjętą Uchwałą Nr XXIV/180/08 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 29 maja 2009 r.

II. Cele Programu

1. Strategicznym celem Programu jest ograniczenie używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych w Bełchatowie.

Cel strategiczny Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013 - 2016 realizowany będzie w trzech następujących obszarach:

- 1) profilaktyka,
- 2) leczenie, rehabilitacja i ograniczanie szkód zdrowotnych,
- 3) postrehabilitacja i pomoc socjalna.

2. Celami operacyjnymi Programu są:

- 1) ograniczenie ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży związanych z używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych,
- 2) podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców Bełchatowa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałaniem narkomanii, modyfikacja postaw społecznych poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej,
- 3) zwiększenie dostępu do informacji i poradnictwa z zakresu przeciwdziałania narkomanii,
- 4) zapewnienie pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i postrehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i członków ich rodzin,
- 5) ograniczanie szkód zdrowotnych spowodowanych używaniem środków psychoaktywnych,
- 6) zapewnienie ciągłości terapii w programach postrehabilitacji i reintegracji społecznej,
- 7) zapewnienie kompleksowej oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i fundacji oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i członków ich rodzin,
- 8) poszerzanie wiedzy pracowników oświaty, pomocy społecznej, administracji samorządowej Miasta Bełchatowa, służby zdrowia, policji, straży miejskiej, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych,

członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz liderów grup samopomocowych i środowisk lokalnych w zakresie oddziaływań profilaktycznych, znajomości przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych oraz umiejętności psychospołecznych.

III. Podmioty realizujące program

W realizacji programu mogą uczestniczyć organizacje pozarządowe i inne podmioty, których działalność statutowa obejmuje zadania należące do sfery zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, edukacji, oświaty i wychowania lub przeciwdziałania patologiom społecznym a także grupy samopomocy osób uzależnionych i ich rodzin.

W celu jak najlepszej realizacji działań z obszaru przeciwdziałania narkomanii Miasto Bełchatów zleca realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym; organizacje realizują zadania z obszaru profilaktyki skierowanej do różnych grup społecznych, leczenia, rehabilitacji ograniczania szkód oraz postrehabilitacji i pomocy socjalnej. Miasto współpracuje również z podmiotami leczniczymi. Ważnym partnerem merytorycznym jest Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Ponadto w realizacji Programu mogą uczestniczyć inne wydziały i zespoły Urzędu Miasta Bełchatowa, oraz partnerzy zewnętrzni zapraszani do współpracy przez realizatorów, w zależności od celu i rodzaju zadania (osoby fizyczne, instytucje i podmioty publiczne i niepubliczne, kościoły i związki wyznaniowe).

IV. Finansowanie Programu

Środki na realizację Programu pochodzą z budżetu Miasta Bełchatowa. Realizacja Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013 – 2016, zwłaszcza w obszarze: PROFILAKTYKA finansowana jest w znacznym stopniu z funduszy przeznaczanych na zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadania realizowane w ramach Programu mogą być finansowane również z dotacji celowych Wojewody Łódzkiego oraz funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Zadania w ramach Programu będą realizowane w latach 2013 - 2016.

Finansowanie Programu w latach 2013-2016:

Planowane wydatki w zakresie zwalczania narkomanii w latach 2013 - 2016	
2013 rok	30 000,00 zł
2014 rok	32 000,00 zł
2015 rok	32 000,00 zł
2016 rok	35 000,00 zł

V. Podstawy prawne:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 2) rozporządzenie z dnia 22 marca 2011 r. Rady Ministrów w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 (Dz. U. Nr 78, poz. 428).

VI. SZCZEGÓŁOWE ZADANIA, WSKAŹNIKI I ODBIORCY PROGRAMU

Lp	Obszar działań	Zadania do realizacji	Odbiorcy	Wskaźniki
----	----------------	-----------------------	----------	-----------

1.	PROFILAKTYK A			
		Realizacja programów, konkursów profilaktycznych w szkołach i placówkach systemu oświaty	Dzieci i młodzież w wieku szkolnym	- Liczba programów, konkursów - Liczba szkół i placówek biorących udział w przedsięwzięciach - Liczba uczestników
		Realizacja pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży	Dzieci i młodzież	- Liczba programów - Liczba szkół biorących udział w przedsięwzięciach - Liczba uczestników
		Realizacja programów zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz programy promowania zdrowego stylu życia.	Dzieci i młodzież, a w szczególności dzieci i młodzież pochodząca ze środowisk wysokiego ryzyka	liczba realizowanych programów; liczba uczestników; liczba placówek realizujących programy;
		Realizacja środowiskowych działań profilaktycznych, kierowanych do dzieci i młodzieży podejmującej ryzykowne zachowania związane z używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych	Dzieci i młodzież w wieku szkolnym	- Liczba programów - Liczba uczestników
		Działania informacyjne i edukacyjne prowadzone w formalnych i nieformalnych miejscach spotkań młodzieży, w szczególności w pubach, klubach, dyskotekach, na koncertach	Młodzież ucząca się i pracująca	- Liczba akcji - Liczba odbiorców - Liczba i rodzaj materiałów, wydawnictw
		Upowszechnianie informacji z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz promowanie działań profilaktycznych, realizowanych w ramach Programu za pośrednictwem mediów	Mieszkańcy Miasta Bełchatowa	- Liczba akcji - Liczba odbiorców - Liczba i rodzaj materiałów, wydawnictw
		Współudział w kampaniach informacyjno-edukacyjnych o zasięgu lokalnym lub ogólnopolskim	Mieszkańcy Miasta Bełchatowa	- Liczba kampanii
		Zwiększanie dostępu do informacji z zakresu przeciwdziałania narkomanii za pośrednictwem Punktów Informacyjno-	Mieszkańcy Miasta Bełchatowa	- Liczba PIK realizujących zadania z obszaru przeciwdziałania

		Konsultacyjnych		narkomanii - Liczba odbiorców
		Organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii	Osoby realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii	- Liczba szkoleń - Liczba odbiorców
2.	LECZENIE, REHABILITACJA I OGRANICZANIE SZKÓD	Realizacja programów poszerzających ofertę terapeutyczną i rehabilitacyjną w placówkach działających w systemie opieki ambulatoryjnej i stacjonarnej, w tym programy krótkoterminowe i interwencyjne dla niepełnoletnich	Osoby używające środki psychoaktywne i eksperymentujące z środkami psychoaktywnymi	- Liczba programów - Liczba placówek - Liczba pacjentów
		Realizacja zróżnicowanych ofert terapeutycznych przeznaczonych dla osób używających środki psychoaktywne	Osoby uzależnione od środków psychoaktywnych	- Liczba ofert - Liczba pacjentów - Liczba placówek
		Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób związanych z profilaktyką i terapią uzależnień od substancji psychoaktywnych	Osoby zatrudnione w placówkach leczenia uzależnień	- liczba lekarzy, terapeutów i instruktorów terapii zatrudnionych w placówkach leczenia odwykowego, którzy podnieśli kwalifikacje
		Oddziaływania psychoterapeutyczne, rehabilitacyjne i socjalne kierowane do uczestników programów substytucyjnych i ich rodzin	Pacjenci programów substytucyjnych i ich rodziny	- Liczba programów - Liczba odbiorców
3.	POSTREHABILITACJA I POMOC SOCJALNA	Realizacja działań ukierunkowanych na utrwalenie efektów terapii i podnoszenie umiejętności społecznych prowadzonych w placówkach ambulatoryjnych, schroniskach	Osoby utrzymujące abstynencję od środków psychoaktywnych	- Liczba programów - Liczba schronisk - Liczba odbiorców
		Realizacja działań grup wsparcia kierowanych do osób uzależnionych utrzymujących abstynencję od środków psychoaktywnych	Osoby utrzymujące abstynencję od środków psychoaktywnych	- Liczba programów - Liczba odbiorców
		Organizowanie wyjazdów postrehabilitacyjnych wzmacniających efekty terapii	Osoby utrzymujące abstynencję od	- Liczba programów - Liczba odbiorców

			środków psychoaktywnych	
		Realizacja działań na rzecz rozwiązywania problemów socjalno-bytowych osób uzależnionych, utrzymujących abstynencję	Osoby utrzymujące abstynencję od środków psychoaktywnych	- Liczba programów - Liczba odbiorców